

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 septembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Terzi Valeri XXX născut la XXX, originar și domiciliat în r-l XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 14.12.2017- 06.06.2018 (prima instanță);
2. 13.07.2018 – 27.09.2018 (instanța de apel);
3. 07.12.2018 – 06.02.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 06 iunie 2018, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penal, inculpatul Terzi Valeri a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 110 ore.

S-a respins ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpatul Terzi Valeri a cheltuielilor judiciare.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Terzi Valeri la 17 octombrie 2017, aproximativ la ora 14:30, aflându-se la domiciliul său comun cu XXX, situat în s. XXX, r. XXX, având scopul comiterii violenței în familie manifestată fizic, a inițiat un conflict cu concubina sa XXX, care conform art. 133¹ Cod penal, este membru de familie, în urma căruia i-a aplicat multiple lovituri cu pumnul pe față și cap. După care continuându-și acțiunile sale ilegale, aflându-se în domiciliul vecinei sale XXX unde a fugit concubina, a tras-o de păr pe concubina sa

XXX, astfel cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 371/D din 15 noiembrie 2017 traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză pe frunte, echimoze pe față produse la acțiunea traumatică cu obiect contondent dur, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Astfel, prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Terzi Valeri conform prevederilor: art. 201¹ (1) lit. a) Cod penal, violența în familie - cu indicii calificativi „*acțiunea sau inacțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin, maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății*”.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1. Procurorul în procuratura r-l Cahul, Gavrușenco Tatiana, care a solicitat casarea parțială a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasată suma de 981 lei 66 bani, din contul inculpatului în beneficiul statului, cheltuieli suportate în legătură cu judecarea cauzei. Argumentând prin faptul că:

- suma de 981 lei 66 bani este constituită din hârtie format A4- 21, 66 lei, raport de constatare nr. 826 din 19.10.2017, 320 lei, raport de expertiză judiciară nr. 371/D din 15.11.2017, 320 lei, raport de expertiză judiciară nr. 385/D din 27.11.2017- 320 lei;

- potrivit art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu, în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, cazul cercetat încadrându-se în norma dată;

- refuzul instanței de a încasa cheltuielile judiciare de la inculpat este neîntemeiat, deoarece art. 229 Cod de procedură penală, indică direct că condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare;

- instanța la refuzul de a încasa cheltuielile judiciare din contul inculpatului nu a stabilit că încasarea acestora poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea inculpatului.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 septembrie 2018, s-a respins apelul procurorului, cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și întemeiat a ajuns la concluzia că din materialele dosarului rezultă cu certitudine vinovăția inculpatului Terzi Valeri în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal.

Aceste circumstanțe fiind constatate prin totalitatea de probe administrate în cauza penală și apreciate cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală,

din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Verificând legalitatea sentinței contestate, instanța de apel a atestat faptul că relevante speței sunt prevederile art. 143 alin. (1) pct. 2), art. 227 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, drept urmare concluzionând asupra faptului că, în cazurile când expertiză a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Instanța de apel nu a reținut argumentul procurorului precum că reieșind din prevederile art. 229 Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, respingându-l ca neîntemeiat deoarece efectuarea expertizei medico-legale ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate să încadreze corect acțiunile inculpatului Terzi Valeri și să formuleze învinuirea acestuia.

Totodată instanța de apel a specificat faptul că, inculpatul Terzi Valeri are la întreținere un copil minor, salariul său constituind suma ce nu depășește 2000 lei lunar, astfel admiterea cerinței procurorului de a încasa de la inculpat suma cheltuielilor judiciare în mărime de 981 lei 66 bani, ceea ce constituie aproximativ jumătate din venitul obținut lunar, va influența substanțial asupra situației materiale a copilului minor care se află la întreținerea inculpatului.

Instanța de apel a notat că în temeiul art. 51 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, procurorul este în drept să pornească o acțiune civilă împotriva învinuitului, inculpatului sau a persoanei care poartă răspundere materială pentru fapta învinuitului, inculpatului, în interesul statului, la caz nefiind înaintată nici o acțiune împotriva inculpatului Terzi Valeri.

Instanța de apel a remarcat faptul că la dosar a fost anexat un certificat eliberat de șeful IP Cahul privind suportarea de către IP Cahul pe cauza penală nr. 2017150919, cheltuieli ce ține de asigurarea cu hârtie A4 de 57 file în sumă totală de 21, 66 lei, instanța de apel subliniind faptul că aceste cheltuieli nu se încadrează în cheltuielile judiciare cuprinse în norma art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către:

4.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, indicând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a deciziei și a sentinței în cauza penală privindu-l pe Terzi Valeri, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea de la Terzi Valeri cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 981 lei 66 bani pentru efectuarea expertizelor, invocând faptul că:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- conform art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatorii se face din contul bugetului de stat la momentul dispunerii și efectuării lor, iar ulterior la finisarea procesului penal, se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii de către inculpat a infracțiunii;
- orice prejudiciu cauzat de către o persoană fizică sau juridică, statului urmează a fi reparat;
- nu există o practică uniformă cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare, existând decizii contradictorii;
- la respingerea încasării cheltuielilor judiciare, instanțele de fond nu au dat pe deplin eficiență prevederilor art. 227 alin. (1), art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală;
- statul și-a onorat obligația de a demonstra vinovăția inculpatului, prin acțiuni de procedură legale, iar pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care în baza art. 227 Cod de procedură penală, se încadrează în noțiunea de cheltuieli judiciare și care urmează a fi recuperate din contul inculpatului, acțiunile ilegale ale căruia au generat aceste cheltuieli;
- la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, instanța nu a stabilit precum că încasarea acestora poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea inculpatului Terzi Valeri.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că, recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, criticând decizia instanței de apel anume în partea motivării soluției acesteia privind respingerea solicitării cu privire la încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în prezenta cauză penală din contul inculpatului Terzi Valeri.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că, temeiul și motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal analizând textul deciziei atacate (f.d. 137-141) în coraport cu motivele invocate de recurent, atestă că instanța de apel s-a expus argumentat și motivat asupra aspectelor contestate și în prezentul recurs ordinar, bazându-și just soluția privind respingerea solicitării părții acuzării de a dispune încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor din contul inculpatului Terzi Valeri în baza prevederilor legale stipulate în art. 227 Cod de procedură penală, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Totodată, Colegiul penal invocă că, prevederile art. 227 Cod de procedură penală, reglementează care anume cheltuieli sunt incluse în categoria cheltuielilor judiciare, în această listă nefiind însă incluse cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Se reține că potrivit prevederilor art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, - *„Părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor”*.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 46, 49), fără a exista o asemenea cerere din partea părții apărării.

Art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012) prevedea imperativ că *„plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din*

contul mijloacelor bugetului de stat”. Prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat.

Reieșind din faptul că în speța dată expertizele judiciare s-au efectuat în anul 2017, când erau în vigoare prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012) care conform art. 10 Cod penal, sunt mai favorabile inculpatului Terzi Valeri, cheltuielile de judecată nu pot fi încasate de la inculpat în speța dată și astfel sunt trecute în contul statului.

Colegiul penal însușește și motivele invocate în decizia atacată (f.d. 140) prin care s-a motivat în baza art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, că achitarea cheltuielilor de judecată în mărime de 981, 66 lei, ce constituie aproape jumătate din venitul obținut lunar, va influența substanțial asupra situației materiale a copilului minor care se află la întreținerea inculpatului, argument ce nu a fost combătut de recurent, care la fel duce la trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel, este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 septembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Terzi Valeri XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **06 februarie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor